

8
Ekstraavgave.

SEIREN VET VI AT VI FÅR .....

1. MAIDAGEN 1943 .

TIL DET ARBEIDENDE NORSKE FOLK .

1. mai:

Vi ærer dig -
fordi du var og er og blir vår beste lanse.
Med dig skal krigens krefter feies vekk
og fredens banner heises på den siste skanse.
La alle mørkets makter - rase mot dig om de vil.
I dig blir somren - livets lyse sommer til.

Vi elsker dig -
fordi du gir vår tanke større viden,
fordi du står der ren og rød - som vardevakt i tiden
Og i ditt skjønne farvespill -----
der står der skrevet:
Hvad du vil!

Norge skal vernes med viljer av stål.

På den 2. arbeiderinternasjonales kongress i Paris, den 14. juli 1889, ble det bestemt at 1. mai dagen for fremtiden skulle være arbeidernes internasjonale demonstrasjonsdag for kravet om 8 timers arbeidsdag. Helt fra 1886 hadde imidlertid arbeiderne i Norge (Oslo) sine "arbeidertog" hver 17. mai og parolene var: normal arbeidsdag og allminnelig stemmerett. Som talere for arbeidertøgene kan nevnes bl.a. Bjørnstjerne Bjørnson, Viggo Ullmann, Kristorer Janson, dr. Oscar Nissen m.fl. Allerede den gangen kunne arbeiderbevegelsen blandt sine ledere telle mange av vårt lands fremste menn. Hån og spott møtte demonstrantene den gangen. Hele samfundsmaskineriet ropte til kamp mot de slitne og fattige arbeidsfolk som demonstrerte sine rimelige krav for all verden. Demonstrantene ble siktet, mange mistet sitt arbeide, og politiet hadde et våkent øye til "opprørerne". 10 til 12 og 14 timer var arbeidsdagen den tiden. Lønnen var uhyggelig lav, og arbeidsfolket i Norge, som i verden forøvrig, levde i sult og nød. Under bitter motstand vokste 1. mai togene seg større og større. Samtidig vokste også arbeidernes og politiske faglige organisasjoner seg mektigere og mektigere. Over hele verden marsjerte millioner av arbeidere opp 1. mai dagen under sitt internasjonale merke, det røde flagg. Fra 1890 - årene til den annen verdenskrigs utbrudd i september 1939 kan en følge arbeiderbevegelsens faglige og politiske vekst over hele verden, men fremforalt i Vest-Europa. Under denne veksten var det arbeidende folks sociale og kulturelle standard blitt hevet i en utrolig grad. Arbeiderbevegelsen var blitt en maktfaktor som var blitt anerkjent og respektert av alle demokratiske krefter. En veldig betydning hadde det for arbeiderbevegelsen at samfundsmakten ble erobret i ett enkelt land - i Sovjetsamveldet. Her har, på en strålende måte og under overmenneskelig innsats, folket bygget opp en moderne industristad i et land som i 1920 årene var ett av Europas mest tilbakeliggende. Det som av mange var ansett for å være utopi, ble gjort til virkelighet. Etter verdenskrigen 1914 - 1918 ble Europas folk herjet av etterkrigs-sykdommer - også på det politiske område. Fascismen og senere også nazismen - de reaksjonære krefters hysteriske kamp mot utviklingen - hypnotiserte store deler av Europas folk med demagogiske fraser - med løgn. Den ulmende glød av bitterhet og hat som vokste frem i Italia og Tyskland etter Versaillesfreden utnyttet de reaksjonære krefter i kampen mot demokratiet og fremskrittet. Mussolinis brautende nasjonalpropaganda for et Stor-Italia, fenomenet Hitlers underlige søvngjengeraktige marsj fra den ene hypnotiske masseser til den annen, viste fryktelige sykdomstilstande i menneskesinnet. Da så Hitlerfascismen i 1933 erobret makten i Tyskland, etter en blodig undertrykkelse av arbeiderbevegelsen og demokratiet forøvrig, ble det fascistiske Italia og det nazistiske Tyskland en akutt fare for verdensfreden. Japans aggressive politikk i Østen var også et krigsvarsel. Da så anti-kominternpakten ble dannet, kunne disse makter - viftende med kommunistspøkelset - gå fra den ene utenriks politiske seier til den annen. Helt fra 1930 har arbeiderbevegelsen hatt som parole 1. mai dagen: Mot krig og fascisme. Men arbeiderbevegelsen og de øvrige anti-fascistiske krefter hadde ikke tilstrekkelig politisk makt til å få dannet de demokratiske makters front mot fascismen og nazismen.

Folkeforbundet avslørte seg som et ynkelig redskap i stormaktenes hender. Det tillot at Japan annekterte Mandsjukuo, at Kina ble overfaldt, at Etiopia ble erobret av det fascistiske Italia, at Østerrike ble innlemmet i Nazi-Tyskland, at Spanias heltemodige folk etter knapt 8 års kamp måtte bukke under for nazi-fascistisk intervensjon. For folkene over hele verden var "Münchendiktatet" det siste og sikreste krigsvarsel, og da Polen sto for tur, og forhandlingene mellom Sovjetunionen og England brøt sammen i 1939 på spørsmålet om støttepunkter til Sovjet-Unionen, kunne Tyskland marsjere videre og den 1. september 1939 tok storkrigen sin begynnelse. Ved en ikke angreps- og vennskaps-

pakt med Nazi-Tyskland erklærte Sovjet-Unionen seg nøytral. For å få denne pakt måtte Tyskland oppgi alle sine interesseområder i Balticum. Krigen hadde da allerede vart i flere år på det politiske og økonomiske område.

Etter at Norge, Holland, Belgia, Frankrike, Jugoslavia og Hellas var nedkjempet, sto det engelske imperium alene mot angriperne i et helt år, til Hitler den 22. juni 1941 gjorde sitt livs største galmannsverk ved overfallet på Sovjet-Samveldet. I Sovjetsamveldet har Tyskland møtt sin skjebne. Dets beste tropper er blitt tilintetgjort, over 9 mill. tyske soldater er blitt drept, såret eller tatt til fange av russerne. Vi kjenner alle krigens gang fra 1939 til idag, så vi skal ikke komme inn på det her, men det arbeidende folk i Norge vil uttrykke sin beundring og takk til de land som fremfor alt har gjort angriperstatenes nederlag mulig - Stor-Britania og Sovjetsamveldet.

Etter vel 3 års nazivelde er vårt land ribbet for resurser og verdier. Milliarder av kroner har naziene forbrukt. I titusener av norske hjem har sult og nød forlengst herjet. Titusener av nordmenn er fengslet, tvangssendt til arbeide i Tyskland eller satt i konsentrasjonsleir. Hundrevis er blitt skutt eller pint ihjel. Hatet mot makthaverne har vokset seg sterkere og sterkere. Forrederne, Quislingene, er en-somme og forlatte i sitt eget land; forlatt og foraktet av alle bra nordmenn. Lærerne, kirkens menn, næringslivets menn, arbeidernes mot-stand har gitt vårt folk et sterkt moralsk grunnlag å bygge på. Arbeideren, bonden, fiskeren og åndsarbeideren - hele det norske folk - står idag i samlet fylkning i kamp mot Quislingenes nye tid. Heimefronten er inntakt, den kan ikke gjennombrytes. Våpenløse, med åndens våpen, kjemper vårt folk idag sin bitre kamp mot en overmektig fiende. Idag har vi bare ett mål, en tanke: at Norge igjen må bli fritt.

Den krig som idag pågår er en krig for freden og det internasjonale samarbeides sak. Det er en forsvarskrig fra alle frie demokratiske folks side mot de totalitære styremakters djevelske barbari. Det kvelertak som Tyskland og Japan har hatt om Europa og store deler av Østens folk, skal løses.

Nazismen skal knuses. Vi har gjennomgått tunge tider. Vi skal ennå gjennom måneder, ja kanskje år av forfølgelse, sult og nød, men seiren tilhører oss.

Foruten å være en internasjonal demonstrasjonsdag til protest mot urett og undertrykkelse har 1.maidagen i over 50 år også hatt videre betydning: Den har vært forkynnelsesdagen for sosialismen, for det samfundssyn som forener verdens arbeidende folk i troen på et solidaritetsamfund til avløsning av undertrykkelse, kapitalistisk utbytting og kapitalistiske krigerske konflikter. Den samme betydning har 1ste maidagen også i år og mer enn noensinne tidligere.

1.maidagen ligger i våren og er symbol på livets evige seirende krefter i kampen mot kulden og ødeleggelsen.

Idag lever vi i en reaksjonsperiode. Fascismen og nazismen har tilsynelatende vind i seilene, men historien lærer oss en ting: fremskritt, utvikling. Ser vi livet og tilværelsen i flukt med det som har vært vil vi også innse at fremtiden ligger i lyset. Mørket ligger bak oss. Fascisme og nazisme er reaksjon av verste slag. Det er kapitalens diktatur. Til tross for disse ødeleggende krefters kamp mot frihet og demokrati vil utviklingen gå sin gang. Den kan kanskje forsinkes, men den kan aldri stanses. Selv om vår tid er mørk, selv om nazibarbariet truer verden, selv om vi skal gjennom katakomber for å nå fram til lyset, så vet vi i kraft av livet selv at vi går mot lyset, mot nazismens nederlag, mot kapitalismens nederlag.

På 1.maidagen sender arbeidsfolket i Norge sin flammende hilsen til konge og regjering, til de norske soldater, flygere, matroser som kjemper vår sak i utlandet. Vi sender vår hilsen med løfte om ubryteli solidaitet til de som ute og hjemme kjemper sin kamp mot barbariet, mot Europas undertrykkere.

NORSKE KVINNER OG MENN,

1ste maidagens parole er :

Skjerpet motstand mot undertrykkerne.

Øk sabotasjen på tyske anlegg og i krigsviktige bedrifter.

Ingen nordmann møter fram til arbeidsmobilisering.

Ingen fraternisering med fiendens soldater, heimefronten må, må være fri for LUS.

LEVE DET FRIE NORGE.

LEVE SOCIALISMEN.

oooooooooooooooooooooooo

Den militære utvikling de siste 14 dager har i vesentlig grad vært preget av de alliertes offensiv i Tunis og den økende luft-offensiv i Middelhavsområdet og på Vestfronten. Også i Russland har luftoffensiven tiltatt fra russisk side samtidig som svære troppe-masser marsjerer opp på begge sider.

Diverse nyheter: Berlin, Rostock og Stettin ble heftig bombet av allierte fly natt til 24. april. 31 fly gikk tapt. Duisbürg ble bombet natt til 27. april. 17 fly gikk tapt. Angrepet over Duisbürg var et av de kraftigste som noengang er foretatt over denne by. Angrepet varte i 3/4 time, og der ble sloppet ned 30 tonn bomber i minuttet. Skaden var 20 ganger så stor pr. km.² som det største angrep på London.

Natt til mandag ble 2 bensinbåter i Tunisbukta senket og igår ble et forsyningskip senket samme sted.

Britiske fly skadet igår et skip på Norskekysten og senket antagelig 3 skip ved Jersey i Kanalen.

Lette britiske enheter har vært i kamp mot en tysk konvoy utenfor Bretagne. 2 forsyningskip ble ant. senket. Videre ble der senket 2 eskorteskip og 1 E båt.

En beklager å måtte meddele at den norske destroyer Eskdale er senket i kamp mot fiendtlige styrker. Den var ferdigbygget den 20/7-1942 og var siden uavbrutt i tjeneste både ved Stor-Britania, i Atlanterhavet og i Middelhavet. På disse 9 måneder hadde den gått 25000 sjømil. Den deltok på en fremragende måte og hadde vunnet mange trefninger. Kapteinen, som er bl. de overlevende, er tildelt flere av de høyeste norske og engelske utmerkelser. Besetningen var på 180 mann. De pårørende er underrettet ved Røde Kors.

Den polske statsminister Sikorsky har vært i konf. med Churchill som igjen står i intim kontakt med Roosevelt og lederne for de andre allierte stater i anl. av tvisten mellom Polen og Russland. Iflg. Sveisiske aviser har den tyske ambassadør åpenlyst uttalt at de ikke ønsker å hjelpe Polen. I og med bruddet har de oppnådd sin hensikt, og de tok mer enn gjerne æren for å ha klart det. Engelske og amerikanske aviser skriver at Goebbels hovedhensikt er ikke sannhet, men

å skape split mellom de allierte, men deres holdning var fast og bestemt - ingen vakling i det gode samarbeid mellom Amerika, England og Russland.

En høyere tysk statsmann (Gøring eller Himmler ?) har vært i Vichy og forlangt av Laval at han skal skaffe ytterligere 200 tusen mann til org. Todt.

Flere tyske troppestyrker er ført fra nordfronten til Middelhavet. Svenske aviser melder om tysk nervøsitet for faldskjermstropper i Norge. Tyskerne er begynt å lete etter dem langs svenskegrensen. Særlig stor er nervøsiteten i Trondheimstraktene, hvor Terboven & Co. har vært på besøk. I Stjørdalen er der satt en grensevakt for hver 300 m. Tross "minister" Lippestads forsikring og dementi om at de tvangsutskrevne til den såkalte nasjonale arbeidsinnsats ikke var eller vilde bli sendt utenlands - er der påny innløpet meldinger om nye forsendelser til Tyskland. Hulheten i propagandaaen fra N.S. om at det særlig gjelder å skaffe folk til jordbruket for å redde landets forsyninger, forstår man lett når det opplyses at der er tvangsutskrevet folk selv fra de mest typiske jordbrukbygger.

Sjåførere i Svelvik er innrullert i SS "Viking" og er iført tyske panserkorps uniformer.

I Italia ligger krigsproduksjonen nede både som følge av mangel på råstoffer og på grunn av bombingene. 10 divisjoner er ødelagt i Sovjet-samveldet. 30 div. er stasjonert på Balkan og antagelig 40 div. har Italia igjen til forsvaret av hjemlandet.

I Romania, et av Europas rikeste kornland, er der stor matmangel på grunn av manglende arbeidskraft. Alle våpenføre menn er på Østfronten. Mellom Romania og Ungarn råder et spent forhold i anledning Transylvania-spørsmålet.

Bulgaria sender tropper til den tyrkiske grense.

76 % av soldatene i den britiske 1. armé og 90 % i den britiske 8. armé er fra Stor-Britania. Av tapene er 87 % britiske soldater.

I tiden 1/1-15/4 1943 har aksene hatt et tap av 66.000 soldater i Tunis. Derav er 36.000 fanger. I samme tidsrom har de allierte erobret 250 tanks, 3000 motorkjøretøyer og 425 kanoner. 918 aksefly er skutt ned i luftkamper og 500 fly er blitt ødelagt på bakken.

Englenderne har sjøsett et 35.000 tonns slagskip og amerikanerne et hangarskip som kan føre 80 fly.

Nyheterne 29/4 kl. 19.30.

Tunis: Iflg. kveldskommunikatet er 8. arme påny gått til angrep, og har hatt ny framgang. De franske styrker står midtveis mellom Medjez el Bab og Tebouiba. Den 1. arme har måttet foreta en liten tilbaketrekning etter to voldsomme tyske motangrep, som har kostet fienden store tap. Napoli og Messina har vært kraftig angrepet. Jagerfly fra Malta har bombet Syracuse, og fikk fulltreffere på kaianlegg og E-båter som lå på havnen. I Tunis har aksene mistet 22 fly, de allierte 2. Admiral Lützow innrømmet i en redegjørelse at den tyske ubåtkrig i Middelhavet og Sør-Atlanteren hadde vært en fjasko, og at man ikke hadde klart å forhindre at de allierte fikk frem store tilførsler, mens aksens tilførselsveier var helt kontrollert av de alliertes flyvåpen. Denne redegjørelse kommer som et svar på Signor Gaydas artikkel, hvor denne kritiserer at de allierte har fått frem store forsyninger til Afrika på tross av tyske ubåter. - Lette britiske sjøstridskrefter har senket 2 forsyningskip, en E-båt og ytterligere 2 eskorteskip utenfor Bretagne. Den mest omfattende mineutlegging siden krigens begynnelse har vært foretatt av britiske fly inatt, og de særlig Østersjøen, som er øvelsesplass for de tyske ubåter. Vor Runstedt, som er øverstkommanderende på Vestfr., har sendt en henstilling til Berlin om å bringe jernbanemateriellet i orden, og har anmodet om at Frankrike får tilbake de lokomotiver og de 30000 jernbanevogner som ble tatt fra den.

Russland: I Kuban-området fortsetter den voldsomme russiske luftvirksomhet. Sterke forpostpatruljer opererer nå i nærheten av Novorossisk. Det meldes fra Moskva at store operasjoner er nær forestående, og at det skal bli en overraskelse for tyskerne hvor der blir slått til.

Wilhelmshafen har vært kraftig angrepet. Tapet av fly var 23.

Sverige: Der er oppdaget et tysk minefelt innenfor svensk territorium. Den svenske presse fortsetter sine angrep på Tyskland i anledning av "Ulven"s forsvinnen. Stockholmstidningen mener at man bør forlange en undskyldning og en sikker garanti for at denslags ikke gjentar seg. Det blir meldt over Stockholm at to båter på havnen i Oslo er sunket etter flere eksplosjoner. Det var en tysk 3000 tonner og en norsk 6000 tonner. Man mener at det er sabotasje, og undersøkelser pågår. Uroen i Romania er blitt akutt, meldes fra Istanbul.

Kampene i Tunis foregår over en 180 km. lang front. Aksen har ført frem nye forsterkninger bestående av S.S. tropper. Det er sannsynlig at Hitler vil ofre armeen i Tunis i håp om at den allierte offensiv i Vest vil bli sinket. Fra alliert hold uttales imidlertid at planene i forbindelse med den 2. front vil bli fremmet uansett hvor langvarig felttoget i Tunis vil bli.

Amerikanske verfter leverer nå 5 handelsskip pr. dagn.

Arbeidskontoret i Oslo er herjet av brann. Naziene påstår at brannen er påsatt. En rekke arbeidere er arrestert. Under arrestasjonen ble 2 drept og en hårdt såret. Det er ikke usannsynlig at vi her står overfor en "riksdagsbrann".

Vi ber deg være forsiktig med avisen. Husk at fienden har lange ører. Lever den videre kun til pålitelige folk.